

Žádosti Josefy L-ové o knihovní záznam vlastnického práva k nemovitostem, soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl. Důvody: Stěžovatel právem vytýká, že prohlášení ze dne 14. dubna 1928, na jehož základě žadatelka se domáhá povolení záznamu práva vlastnického, nemá náležitosti §§ 26 a 27 kn. zák. Listina tato svědčí o tom, že mezi architektem Františkem L-em jako kupujícím a stěžovatelem jako prodávajícím bylo ujednáno, že stěžovatel prodává a žadatelka, tedy nikoliv architekt František L., kupuje dům čp. 292 v M. za smlouvenou cenu 80.000 Kč. Již z toho vzniká pochybnost o tom, kdo vlastně uzavřel právní jednání toto, zejména když není ani předložena plná moc žadatelky na doklad toho, že byl oprávněn uzavřít toto právní jednání přesahující rozsah jeho oprávnění podle § 91 a 1238 obč. zák. Jde o nabytí vlastnického práva smlouvou po rozumu §§ 432 a 433 obč. zák. a je proto nezbytně třeba, by o tomto právním jednání byla předložena písemná smlouva oběma stranami podepsaná, dokazující, že mezi stranami dne 14. dubna 1928 ke smlouvě skutečně došlo. Takovéto nabytí smlouvou není prokázáno smlouvou správně prohlášením toliko jednou smluvní stranou podepsaným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 26 kn. zák. musí listiny o nabytí věcného práva obsahovati platný právní důvod. Požadavku tomu musí podle § 35 kn. zák. vyhovo-ovati též listiny, podle nichž má být povolen knihovní záznam práva vlastnického. Právní důvod, jež prý v souzeném případě obsahuje listina, ujednání ze dne 14. dubna 1928, podle něhož záznam má být povolen, jest kup sjednaný prý Františkem L-em za Josefu L-ovou s Josefem M-em. Musil by tudíž v listině být obsažen souhlasný projev vůle o koupi (§ 1053 obč. zák.). Avšak listina není Františkem L-em podepsána, takže z ní nelze seznati, zda v ní obsažená prohlášení pocházejí od něho (§ 294 c. ř. s.). Mimo to není z listiny viděti, zda František L. byl Josefou L-ovou zmocněn, by za ni smlouvu sjednal. Okolnost, že jest prý manželem Josefy L-ové, není z listiny patrná. I kdyby však byla, nestačilo by to, protože se manželovo zmocnění zastupovati manželku (§ 1238 obč. zák.) nevztahuje k jednáním, pro které jest třeba zvláštní plné moci. Té by tu bylo třeba, protože manželčím jménem má věc být převzata za plat. Rekursní soud zamítl tudíž právem žádost o knihovní záznam, protože v listině není platného právního důvodu.

Čís. 8699.

V zápůřčí žalobě lze jen navrhnouti, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen zdržeti se vsahování (svádění vody) se svého pozemku na pozemek žalobcův, po případě uvést pozemky do předešlého stavu. S tím může být spojen návrh na určení, že žalovanému nepřísluší

právo zasahovati (sváděti vodu) se svého pozemku na pozemek žalobců. Návrh tento nelze však považovati za samostatnou určovací žalobu ve smyslu § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv I 778/28.)

Žalobci domáhali se proti žalovaným, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo sváděti splašky, hnojůvku a močůvku s části pozemku č. k. 177/1, který byl žalovaným Státním pozemkovým úřadem přidělen, na pozemek žalobců č. k. 177/1, že žalovaná strana jest povinna to uznati, dalšího svádění těchto vod se zdržeti, stružku za plotem na pozemku žalující strany č. k. 177/1 zřízenou zaházeti a zákop v těchž místech dříve stávající do původního stavu uvést. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobci napadají rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení jen ve výroku, kterým potvrdil rozsudek prvního soudu v části, kterou byl zamítnut žalobní návrh, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo sváděti splašky, hnojůvku a močůvku s části pozemku p. čís. 177/1, který jim byl Státním pozemkovým úřadem přidělen, na pozemek žalobců p. č. 177/1, a že žalovaní jsou povinni to uznati a nahraditi útraty sporu. Další část výroku odvolacího soudu není napadena a je tedy v právní moci výrok, kterým byla zamítnuta žaloba, že žalovaní jsou povinni zdržeti se dalšího svádění těchto vod, zaházeti stružku a uvést zákop do dřívějšího stavu. Dovolatelé se snaží doličiti, že žaloba, domáhající se onoho zjištění a uznání, jest žalobou určovací, že jsou pro ni zákonné podmínky a že žalovaní tím, že při prvním jednání žádali zamítnutí celé žaloby a pustili se do sporu, dali na jevo, že si osobují právo sváděti vodu na pozemek žalobců. Kdyby si toto právo neosobovali, měli prý tuto část žalobního nároku uznati. Jest pravda, že žalovaní navrhli zamítnutí celé žaloby. Ale jest otázkou, zda žalobci jí uplatňovali dva nároky, jeden na zjištění a druhý na plnění. V žalobě jsou vyličeny vlastnické poměry ohledně pozemků, které přicházejí v úvahu, jest tvrzeno, že pozemek p. č. 177/1 nebyl zatížen služebností a že žalovaní z té části tohoto pozemku, kterou obdrželi, odvádějí vodu na pozemek žalobců. Na základě toho stavu věci navrhovali žalobci, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší toto svádění vody na pozemek žalobců, že jsou povinni to uznati, dalšího svádění vody se zdržeti a uvést ony pozemky do dřívějšího stavu. Domáhali se tudíž zřejmě ochrany svého vlastnictví zápůrčí žalobou (§ 523 obč. zák.). Té by ovšem byl odpovídal pouhý žalobní návrh, by bylo uznáno právem, že žalovaní jsou povinni zdržeti se svádění vody se svého pozemku na jejich, po případě ještě, že jsou povinni uvést pozemky do

dřívějšího stavu (Ehrenzweig, Privatrecht, I., § 246 čís. 5, Mayr, Bürgerliches Recht, I., § 241 d), sb. n. s. čís. 6015). S ním mohl býti ovšem spojen návrh na zjištění, že žalovaným nepřísluší právo sváděti vodu se svého pozemku na pozemek žalobců. (Hora, Civilní právo procesní, II., str. 156.) Ale o těch podmínkách není v žalobě a v řízení v první stolici zmínky. Žalobci je tvrdí v pravdě teprve v dovolání. Je těžko věriti, že žalobci považovali první část žalobního návrhu za návrh určovací. Spíše je míti za to, že podali onen návrh podle staré praxe, která s oblibou předběžnou právní, otázku o neexistenci služebnosti, dávala zjistiťi rozsudečným výrokem a rozsudkem nutila podlehnuvší žalované, by tuto neexistenci uznali. Tento výrok však nemá smyslu vzhledem k ustanovení exekučního řádu o exekuci k vydobytí plnění a opomenutí. Z toho usuzuje dovolací soud, že podle obsahu žaloby mínili žalobci žalobní návrh jako jediný návrh na plnění a zbytečně žádali, by předurčující otázka o neexistenci služebnosti byla zjištěna rozsudkovým výrokem. Zmíněný návrh nelze tudíž považovati za určovací žalobu ve smyslu § 228 c. ř. s. Proto je dovolání bezdůvodné.

Čís. 8700.

Při výpočtu náhrady podle § 921 obč. zák. jest přihlédnouti k tomu, jaký by byl majetkový stav obou stran, kdyby nebyvalo došlo k plnění smlouvy. Totéž platí i o náhradě podle § 920, druhý odstavec, obč. zák.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv I 1020/28.)

Žalobci, jako postupníci manželů M-ových, domáhali se na žalované tělocvičné jednotě zaplacení 21.000 Kč, za užívání tělocvičny z důvodu, že ze smlouvy o její koupi sešlo, ale spolek užíval od doby koupě tělocvičny z důvodu koupě a neplatil za užívání, naopak bral sám od prodatelů úplatu. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Pro výměru náhrady jest směrodatné ustanovení § 921 obč. zák. podle zásady, by vše vráceno a nahrazeno bylo navzájem tak, by žádná strana na škodu druhé neměla zisku. Je to výrazem všeobecné, již v římském právu uznávané zásady, by se nikdo ze škody druhého bez důvodu neobohatil (srov. § 1447 obč. zák. a motivy zákona ve zprávě justiční komise ke III. dílčí novele str. 166 až 169). Je tedy rozhodné, jaký měli kupitelé, manželé M-ovi, prospěch z plnění smlouvy a jakou z toho utrpěli újmu, a na druhé straně jaký prospěch a jakou újmu měl z plnění